

20
22

VERKSAMHETS-
BERÄTTELSE
2022

Svensk
biblioteksförning

PETRA
WELLSTRÖM

Svensk
biblioteksörening

ULRIKA
BLOMQVIST

Svensk
biblioteksörening

ALEXANDER
HAMMAR

Svensk
biblioteksörening

MARCO
SCHIRONE

Svensk
biblioteksörening

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2022
SVENSK BIBLIOTEKSFÖRENING S ÅRSMÖTE HÅLLS
DEN 12 MAJ 2023

Layout: Andrzej Olas
Foto: Anna Diebitsch Antoni, Lena Mangematin, Ester Hedberg med flera.

Innehåll

Förord	6
Om Svensk biblioteksforening	8
Så styrs foreningen	10
Vår vision för biblioteksväsendet	14
Expertnätverk	15
Regionforeningar/-avdelningar	16
Medlemskommunikation	17
Stöd och stipendier	19
Foreningens arrangemang	22
Större arrangemang foreningen deltagit i	28
Sakfrågor i fokus	32
Rapporter och undersökningar	34
Samarbeten	36

Förord

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i början av 2022 har skapat ett ofattbart lidande. Men det har också påverkat Sverige i stor utsträckning. 50 000 ukrainska flyktingar, varav många barn, har kommit till Sverige. Svenska kulturinstitutioner har bistått Ukraina med att skydda digitalt material. Bibliotekens roll i kris, som aktualiserats under pandemin, fick förnyad betydelse. Folkbiblioteken anpassade sig snabbt efter nya behov och har försökt tillgodose behoven av ukrainsk litteratur med mera.

Valet i september 2022 präglade självklart föreningens opinionsbildande arbete under hela året. Inför valet lyfte vi i möten, seminarier och debattartiklar viktiga frågor för att förbättra bibliotekens möjligheter att göra skillnad i samhället och för enskilda användare. Detta arbete fortsatte efter valet för att påverka innehållet i den politik som den nya regeringen kommer att föra. Det tydligaste exemplet är alla elevers rätt till ett bemannat skolbibliotek och det var därför positivt att se att regeringsöverens-

kommelsen lyfte fram den frågan. Vi har också tvingats markera mot återkommande överträdelser mot principen om armlängds avstånd inom kulturpolitiken nationellt och lokalt. Föreningen har också en hög beredskap för att värna allas rätt till biblioteksverksamhet.

Bibliotekslagens formulering om att "främja det demokratiska samhällets utveckling" förpliktar även när vi vänder blicken mot oss själva. Vårt eget agerande ska präglas av öppenhet och demokratiska spelregler, så även de organisationer där vi har ett långvarigt och starkt engagemang. Därför reagerade vi starkt när det kom rapporter inifrån IFLA om allvarliga missförhållanden och vi har tillsammans med bland annat våra nordiska systerföreningar agerat resolut för att återupprätta förtroendet. Krisen inom IFLA visar även på betydelsen av att ha en stark och självständig tidning i Biblioteksbladet, som kritiskt granskar hela sektorn.

I rapporten "Sverige – så in i Norden efter" från 2007, beskrevs avsaknaden av en nationell bibliotekspolitik och föreningen

Bibliotekslagens formulering om att ”främja det demokratiska samhällets utveckling” förpliktar även när vi vänder blicken mot oss själva.

argumenterade länge för en nationell biblioteksstrategi. 2022 fastställdes slutligen en sådan efter ett omfattande arbete där föreningen på olika sätt tagit en aktiv roll. Resultatet var dock en besvikelse och besked saknas i viktiga frågor som bland annat digitalisering, skolbibliotek, kompetensförsörjning och pliktleveranser. Dessa utestående frågor kommer vara en av grunderna för vilka strategiska frågor som föreningen ska arbeta med framöver och som uttrycks i de strategiska mål som kommande årsmöte ska fastställa.

Under pandemin ändrades föreningens arbetsätt i likhet med övriga samhället. Från att ha varit baserat på fysiska möten, konferenser och träffar sågs man i stället digitalt. En stor del av denna förändring, som inte minst gäller våra många expertnätverk och regionföreningar, ser ut att fortgå även efter pandemin. Styrelsen beslutade därför, efter utredning och samtal med berörda, att den geografiska indelningen av regionföreningarna/-avdelningarna inte ska vara en faktor för att kunna engagera sig.

Det ska stå alla medlemmar fritt, vare sig man är enskild eller institutionell medlem, att bilda en projektgrupp oberoende var man arbetar/bor, i syfte att arrangera en eller flera medlemsaktiviteter. Syftet med detta är att stimulera till fortsatt utveckling av det starka medlemsengagemang som under åren gjort föreningen stark.

Svensk biblioteks förening är en stark förening, inte bara i antalet kompetenta och engagerade medlemmar och institutioner, utan har även ett ekonomiskt kapital som möjliggör vår verksamhet. Den ekonomiska krisen som följde av invasionen av Ukraina påverkar inte bara vårt allmänna biblioteksväsende utan även oss själva. Vi måste ständigt pröva vår verksamhet och se till att vi har en ansvarsfull förvaltning. Användningen av våra medel behöver också skapa långsiktiga förutsättningar för framtida föreningsverksamhet.

Helene Öberg
Ordförande

Om Svensk biblioteksförning

Svensk biblioteksförning står för allas rätt till kunskap, kultur och information. Vi samlar landets främsta kompetens inom biblioteksområdet, och via nätverk, evenemang och stipendier bidrar vi till kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Vi driver opinion för bättre lagstiftning och resurser. Vi är en del av en internationell rörelse och vi tror på bibliotek som ett av samhällets bästa svar på framtidens demokratiska utmaningar.

Enligt stadgarna är Svensk biblioteksförning en ideell förning som ska

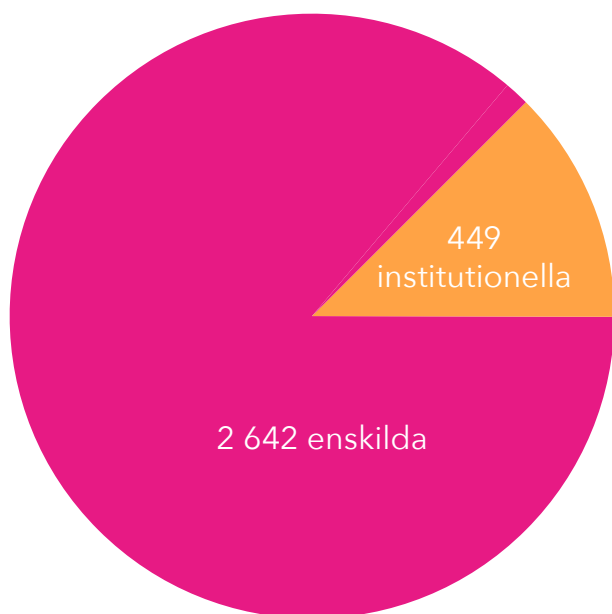
- verka för ett effektivt och dynamiskt svenskt biblioteksväsende av hög standard,
- tydliggöra bibliotekens roll i den demokratiska processen och värna yttrandefriheten,
- främja samarbeten mellan alla typer av bibliotek och mellan biblioteken och andra institutioner i samhället,
- tillhandahålla kurerad och kvalitetssäkrad information om vetenskaplig och samhällelig informationsförsörjning,
- främja jämlik tillgång till läsning och bildning,
- skapa opinion för och sprida kunskap om svenskt biblioteksväsende,
- stimulera debatt och erfarenhetsutbyte inom svenskt biblioteksväsende,
- verka för ändamålsenlig utbildning, fortbildning, forskning och utveckling inom svenskt biblioteksväsende,
- stärka och utveckla internationell samverkan inom biblioteksväsendet,
- främja och lämna ekonomiskt stöd till forskning och utveckling inom biblioteksområdet.

Antal medlemmar

Vid årets slut 2022 hade föreningen 3 091 medlemmar, varav 2 642 enskilda och 449 institutionella. Jämfört med 2021 är det en minskning med 97 enskilda medlemmar och en ökning med 1 institutionell medlem under året.

2022 år

3 091 medlemmar

Så styrs föreningen

Föreningen leds av en styrelse bestående av ordförande och högst tio ledamöter. Styrelsen utses av årsmötet som är föreningens högsta beslutande organ. Till stöd i det dagliga arbetet har styrelsen ett kansli som leds av en generalsekreterare, utsedd av styrelsen.

Årsmötet

Föreningens årsmöte 2022 hölls digitalt den 20 maj. Under årsmötet avtackades Johanna Hansson efter fyra år som ordförande. Helene Öberg valdes till ny ordförande. Fyra ledamöter i styrelsen avtackades: Lisa Petersen, Pelle Snickars, Jonas Holm och Abdullatif Haj Mohammad.

Styrelsens sammansättning efter årsmötet

Helene Öberg,

ordförande

Invald 2022, nyval på 2 år

Studerande Försvarshögskolan

LEDAMÖTER

Leif Mårtensson, andre vice ordförande

Invald 2019, omvald 2021

Ledningskoordinator, Kulturförvaltningen

Umeå kommun

Malin Ögland

Invald 2017, omvald 2019 och 2021

Verksamhetsledare, Biblioteken i Lund

Eva Häusner

Invald 2019, omvald 2021

Enhetschef, Kungliga biblioteket

Nick Johnson Jones

Fyllnadsvald 2020, omvald 2021

Konst- och bibliotekschef, Huddinge

Jenny Lindberg

Invald 2021

Universitetslektor, Högskolan i Borås

Daniel Forsman

Fyllnadsvald 1 år 2021, omvald på två år 2022

Stadsbibliotekarie, Stockholms Stadsbibliotek

Rebecca Bachmann

Invald 2022, nyval på 2 år

Bibliotekschef, Södersjukhuset, Stockholm

Peter Björkman

Invald 2022, nyval på 2 år

Samordnare, Regionbibliotek Västernorrland

Catharina Isberg

Invald 2022, nyval på 2 år

Bibliotekschef, Biblioteken i Lund

Brit Stakston

Invald 2022, nyval på 2 år

Journalist och mediestrateg, Stockholm

Styrelsen för Svensk biblioteksförening tog under 2022 beslut i följande ärenden:

I februari togs beslut om nya ledamöter i föreningens jury för Sveriges biblioteks utmärkelser. Man antog även budget för 2022 och satte datumplan för kommande styrelsemöten fram till årsmötet 2023.

I mars beslutade styrelsen att godkänna förslaget till ny valberedningsinstruktion, förslag till nomineringar för ALMA-priset, att uppdra åt föreningens revisorer att ta fram en instruktion för revisionsarbetet. Man godkände också årets årsredovisning för signering samt förslag till svar på årets enda inkomna motion till årsmötet.

Direkt efter årsmötet i maj hade den nya styrelsen ett konstituerande möte där man tog beslut om firmateckning samt antog de två policydokumenten *Styrelsens arbetsordning* och *Generalsekreterarens instruktion*.

I juni utsåg styrelsen Leif Mårtensson till vice ordförande och att AU ska bestå av de två ordförandena. Man valde ett placeringsråd och antog placeringspolicyn utan förändringar från föregående år. Man antog också de två policydokumenten *Attestinstruktion* och *Ägardirektiv BBL*.

I september hade styrelsen sitt strategimöte över två dagar, med många diskussionspunkter och endast ett beslut om att anta en resepolicy.

I november beslutade styrelsen att från och med verksamhetsåret 2023 upphöra med utbetalning av årliga medel till regionföreningarna. Man tog även beslut om fördelningen av 2022 års utvecklingsstöd. Under en diskussion om utvecklingsstödet i framtiden beslutade styrelsen ge kansliet i uppdrag att ta fram förslag på alternativa vägar framåt. Styrelsen beslutade också att pausa utbetalningen av utvecklingsstöd under 2023.

På årets sista styrelsemöte i december togs beslut om att utse Björn Orring som tf generalsekreterare och firmatecknare då Karin Linder slutar vid årsskiftet.

Valberedningens sammansättning efter årsmötet

Gunilla Berglund, pensionär

Anja Dahlstedt, kultur- och fritidsdirektör i Huddinge kommun

Ellen Follin, mångspråksbibliotekarie, MTM

Britt-Marie Ingdén-Ringselle, ungdomsbibliotekarie

på Stockholms stadsbibliotek

Jonas Petersson, bibliotekarie på Uppsala Universitetsbibliotek

Kansliets sammansättning vid årets slut

Vid årsskiftet lämnade generalsekreterare Karin Linder sin tjänst efter sex år som generalsekreterare. Tillförordnad generalsekreterare, från och med 22 december 2022, är Björn Orring.

Karin Linder, generalsekreterare

Maria Bergendal, chefsassistent och kontorsansvarig

Anna Lindahl, administratör och projektkoordinator

Karin Martinsson Stattin, utredare

Jenny Nilsson, utredare

Lisa Gemmel, utredare

Andrzej Olas, creative director

Björn Orring, press- och opinionsansvarig/tillförordnad generalsekreterare

Elza Zandi, webbredaktör och ansvarig sociala kanaler

Saskia Rubensson, webbredaktör och ansvarig sociala kanaler

VISION

Svensk
biblioteksforening

Vår vision för biblioteksväsendet

Årsmötet 2019 fastställde föreningens vision för hela det svenska biblioteksväsendet, vilken fortsatt gäller. Under rubriken "*Bibliotek - en kraft för förändring*" beskrivs vilken roll biblioteken kan spela i samhällsutvecklingen samt vilka konkreta åtgärder som krävs för att uppnå målen i visionen. Visionen utgör nu en bottenplatta för föreningens externa kommunikation och opinionsbildande verksamhet.

Hela visionen kan läsas på www.biblioteksforeningen.se

Expertnätverk

Vid årets slut fanns det inom föreningen 22 expertnätverk. Expertnätverken är aktiva mötesplatser för erfarenhetsutbyte, kompetensutveckling och diskussioner kring biblioteksverksamhet. Expertnätverket för tidningar och tidskrifter på folkbibliotek lades ner under året. Ett nytt nätverk som initierades i slutet på året är Expertnätverket för bibliotekens arbete med spel och spelkultur. Nätverket hade sitt första uppstartsmöte i januari 2023.

Expertnätverk vid utgången av 2022

Barn- och ungdomsbibliotek - 419 medlemmar
Bibliotek och upphovsrätt - 189 medlemmar
Bibliotek som har Äppelhyllor - 219 medlemmar
Bibliotekens arbete med HBTQ+ - 314 medlemmar
Bibliotekens arbete med mångspråk och nyanlända - 339 medlemmar
Bibliotekens arbete med teckenspråk - 38 medlemmar
Bibliotekens lärandemiljöer - 311 medlemmar
Bibliotekens roll inom totalförsvaret - 89 medlemmar
Biblioterapeutiska arbetssätt - 77 medlemmar
Digitala bibliotekstjänster - 473 medlemmar
Folkbibliotekschefer - 163 medlemmar
Fängelsebibliotek - 57 medlemmar
För, med och om nationella minoriteter och urfolket samerna - 127 medlemmar
IFLA - 179 medlemmar
Kommunikation på bibliotek - 184 medlemmar
Mobil biblioteksverksamhet - 196 medlemmar
Service till studenter med läs- och skrivnedsättning - 142 medlemmar
Skolbibliotek - 368 medlemmar
Specialbibliotek - 176 medlemmar
Studerande och nya bibliotekarier - 250 medlemmar
Tekniska universitetsbibliotek - 60 medlemmar
Verksamhetsutvecklande metoder - 398 medlemmar

Regionföreningar/-avdelningar

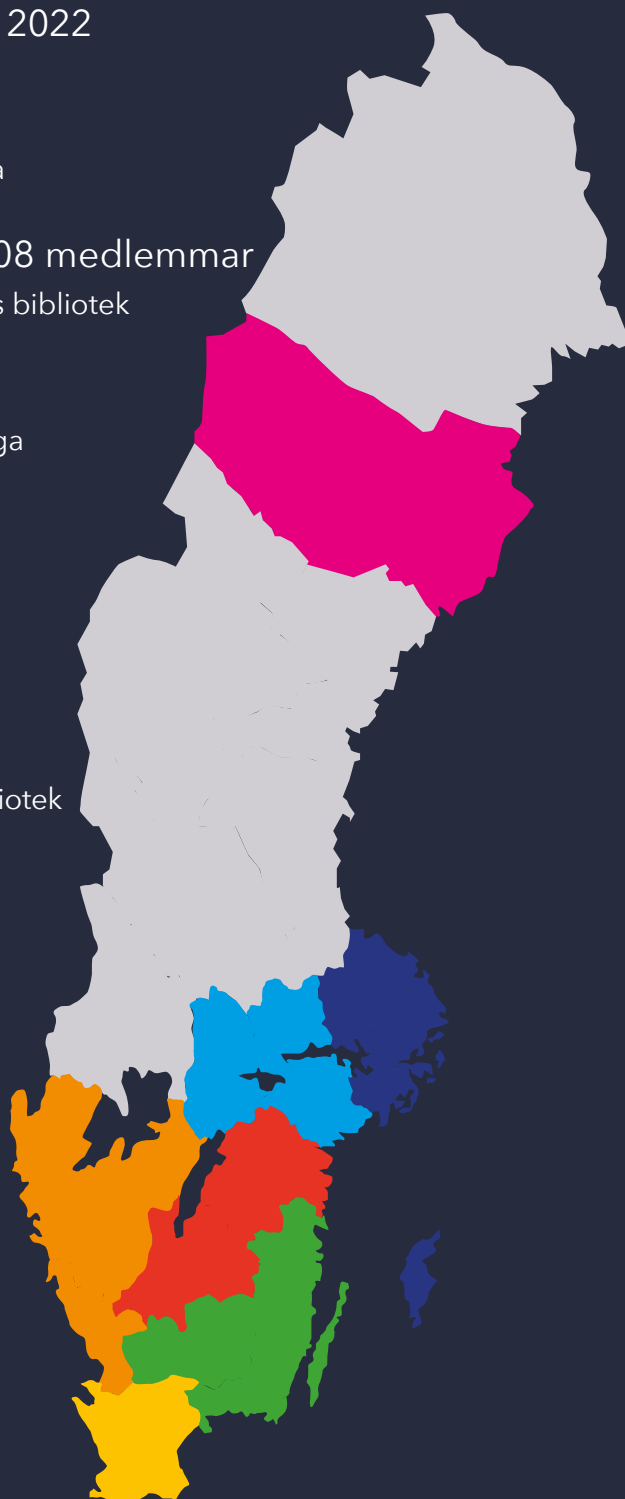
Under pandemiåren 2020 och framåt förändrades hela föreningens sätt att arbeta och mötas. Från att ha varit baserad på fysiska möten, konferenser och träffar sågs man i stället digitalt. Med bakgrund i detta genomfördes under våren och sommaren 2022 en organisationsöversyn av den regionala nivån av revisionsbyrån PWC. Mot bakgrund av detta beslöt styrelsen att upphöra med utbetalning av årliga medel till regionföreningarna från och med verksamhetsåret 2023. Styrelsen beslutade också att den geografiska indelningen av regionföreningarna/-avdelningarna inte ska vara en faktor för att kunna engagera sig.

Aktiva regionföreningar vid utgången av 2022

- Skåne – 386 medlemmar
Ordförande: Susann Ek, bibliotekschef i Lomma
- Stockholm, Uppsala och Gotland – 808 medlemmar
Ordförande: Lisa Åström, Rosendalsgymnasiets bibliotek
- Väst – 404 medlemmar
Ordförande: Lisa Larsson, Samhällsvetenskapliga biblioteken, Göteborgs Universitet
- Västerbotten – 232 medlemmar
Ordförande: Annika Eriksson, Umeå kommun
- Östergötland och Jönköping – 203 medlemmar
Ordförande: Linda Sävhammar, Tranås stadsbibliotek

Aktiva regionavdelningar vid utgången av 2022

- Sydost – 87 medlemmar
Kontaktperson: Ásdís Paulsdóttir, Emmaboda bibliotek
- Södra Svealand – 110 medlemmar
Kontaktperson: Cajsa Broström, Region Västmanland

Medlemskommunikation

Fokuserat arbete med sociala medier

Under 2022 har föreningen fortsatt ha en hög närvaro i sociala medier och nådde exempelvis över 5 700 följare på Instagram, cirka 5 600 följare på Facebooksidan, samt cirka 800 följare på LinkedIn. Föreningen har också fortsatt utvecklingen av mer rörligt innehåll till de sociala kanalerna, gjort videoreportage såväl som kortare videor, livesändningar samt producerat en podcast.

Föreningen har även fortsatt med utskick av nyhetsbrev, samt daglig uppdatering av webbplatsen med relevanta nyheter, information, kalenderhändelser och krönikor. Föreningen finns idag på Facebook, Instagram, Twitter samt LinkedIn. Instagram-kontot har under 2022, liksom åren innan, till större delen av året lånats ut till olika bibliotek, bibliotekarier eller annan till föreningen knuten person runt om i Sverige.

Live från föreningen

Under 2022 fortsatte föreningen med livesändningar via Facebook i ett antal aktuella ämnen såsom bland annat valresultatet, Biblioteksdagarna och konferensen Mötesplats Profession - Forskning. Föreningen har även skapat en studio för att professionalisera livesändningarna.

Biblioteksbladet

Biblioteksbladet är föreningens medlemstidning med uppgiften att vara Sveriges ledande organ för en levande och ifrågasättande biblioteksdebatt. Tidningen har givits ut sedan 1916 och rapporterar löpande om biblioteksfrågor via webb, nyhetsbrev samt fyra tryckta fördjupande nummer per år. Under året har Biblioteksbladet även publicerat ett nummer i en engelskspråkig version.

Samtliga av årets fyra utgåvor finns att läsa digitalt via biblioteksbladet.se

Stöd och stipendier

Utvecklingsstöd

Föreningens utvecklingsstöd kan sökas av de institutionella medlemmarna och har delats ut årligen sedan 2010. Stödet ska användas till utvecklingsarbete vid ett bibliotek eller motsvarande institution, och styrelsen prioriterar förslag som är framåtsyftande, nyskapande eller syftar till ökat samarbete. Under åren 2020-2024 prioriterar styrelsen projekt med en tydlig koppling till föreningens vision. Den totala summan för utvecklingsstödet är 300 000 kronor.

2022 fick följande medlemsinstitutioner ta emot utvecklingsstöd:

Falu stadsbibliotek, för projektet "Berätta en bok".

Jenny Nyströmskolans bibliotek, Kalmar, för projektet "Läsambassadörer för ungas läslust".

Svenska barnboksinstitutet, för projektet "Sökguide för barn- och ungdomslitteratur".

Trelleborgs bibliotek, för projektet "Historiska sidospår - projekt för att öka livskvalitet och gemenskap för äldre i kommunen".

Resestipendier

Föreningens resestipendier delas normalt ut vid två tillfällen per år, med syftet att ge medlemmar möjlighet att fördjupa sina bibliotekskunskaper. Både enskilda och institutionella medlemmar kan söka.

2022 fick följande Svensk biblioteksförerings resestipendier:

Amanda Köpberg Hansson, Nora bibliotek, för studieresa till Singapore med fokus på verksamheter för barn och unga.

Emma Frisk, Chalmers bibliotek, och **Lisa Larsson**, Göteborgs universitetsbibliotek, för studieresa till universitetet Ecole polytechnique federale de Lausanne.

Maria Anderhagen, Norrtälje bibliotek, för studieresa till Luleå, Piteå, Tromsö och Oslo med fokus på mobil biblioteksverksamhet.

Cajsa Andersson och Britta Smångs, Naturvetenskapliga biblioteket, Lunds universitet, för att delta i konferensen International Copyright-Literacy Event with Playful Opportunities for Practitioners and Scholars (Icepops) i Oxford, Storbritannien.

Inga-Lill Nilsson, Karlstads universitetsbibliotek, för att delta i konferensen International Copyright-Literacy Event with Playful Opportunities for Practitioners and Scholars (Icepops) i Oxford, Storbritannien.

Lisa Pedersen, Katedralskolan i Lund, för att besöka New York och träffa ansvariga för studien "New York City School Library System".

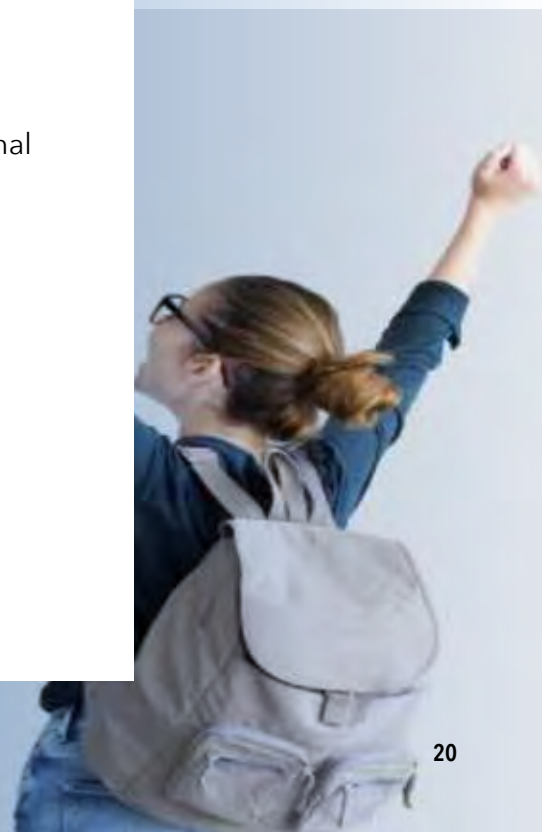
Maria Johansson, Lycksele bibliotek, för studiebesök i Storbritannien med fokus på Autism Friendly Libraries.

Victoria Lagerkvist och Malin Klintholm, för att besöka den internationella konferensen Wikimedia + Libraries International Convention.

Bibliotek i Väst, arbetsgruppen för media och katalog, för studieresa till Louisiana litteraturfestival.

Biblioteken i Malmö, för studieresa till Delft i Nederländerna.

Rapporter från resestipendiater finns att läsa på föreningens webbplats.

IFLA-stipendier

Som medlem i Svensk biblioteksförening kan man söka bidrag för att delta i IFLA:s årliga konferens IFLA WLIC, eller någon annan verksamhet IFLA anordnar. Till stipendier för deltagande i IFLA:s möten och arbete har 300 000 kronor fördelats till 30 personer:

1. SaharAbbasi
2. Maria Alexiusson
3. Karolina Andersdotter
4. Maria Dimblad
5. Susann Ek
6. Anya Feltreuter
7. Tamara Fornstierna
8. Liv Fridell-Holmsten
9. Tina Haglund
10. Jakob Hedbom
11. Salomon Hellman
12. Pernilla Henriksson
13. Britt-Marie Ingdén-Ringselle
14. Karin Jonsson Sandström
15. Ann Lundborg
16. Maja Markhouss
17. Martin Memet Könick
18. Helena Meriläinen
19. Anette Mjöberg
20. Mazen Mohamad
21. Inger Helena Nilsson
22. Michael Nordeman
23. Elina Nybergh
24. Jennie Olofsson
25. Nina Olsson
26. Annika Peurell
27. Helena Reinedahl
28. Patrik Schylström
29. Sebastian Tarazona
30. Anette Widenberg Helgesson

Dessutom deltog Catharina Isberg i IFLA WLIC i Dublin med stöd av Svensk biblioteksförening. Catharina Isberg är kontaktperson för föreningens expertnätverk för IFLA.

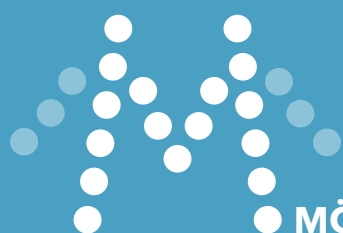

Föreningens arrangemang

Biblioteksdagarna

Under två dagar, 5-6 maj 2022, genomfördes Biblioteksdagarna som ett hybridevenemang med möjlighet att delta såväl digitalt som på Cirkus i Stockholm. Temat för konferensen var "Vägval". Vi valde att diskutera val som man står inför i verksamheten på daglig basis, men också val i samband med valåret 2022.

Under konferensen lyssnade vi på externa talare, deltog i workshops och minglade. Ett flertal deltagare medverkade virtuellt genom en konferensplattform där de även kunde interagera med varandra. Moderator för Biblioteksdagarna var Linda Zachrisson. Föreningens branschdagar fick övervägande positiv respons under såväl pågående konferens som i utvärderingen efteråt.

● **MÖTESPLATS**
PROFESSION
FORSKNING 2022
Borås 9-10 november

DÅ.
NU.
SEN.

Pelle Snickars, professor i digitala kulturer och **Cecilia Andersson**, forskare och lärare i biblioteks- och informationsvetenskap, båda vid Lunds universitet, är årets huvudtalare till Mötesplats Profession - Forskning.

Mötesplats Profession - Forskning

2022 arrangerade föreningen konferensen Mötesplats Profession - Forskning som hölls på plats i Borås. Konferensen arrangerades tillsammans med Högskolan i Borås. Mötesplats Profession - Forskning gick i år under temat "Bibliotekarie! Då. Nu. Sen". Konferensen fick en övervägande positiv respons och fick i genomsnitt ett högt betyg i utvärderingen.

SVERIGES BIBLIOTEKS UTMÄRKELSER

2022

A BH EB

ANBARAPRISET

BENGT HJELMQUIST'S PRIS

ELSA BESKOW-PLAKETTEN

GR **Å MB**

GRETA RENBORGS PRIS

ÅRETS BARNKÄTSUTMÄRKELSE
ELEFANTEN

ÅRETS MOBILA BIBLIOTEK

CvL C NH

CARL VON LINNÉ-PLAKETTEN

COLLIJNPRISSET

NILS HOLGERSOHN-PLAKETTEN

Sveriges biblioteks utmärkelser

Varje höst delar föreningen ut Sveriges biblioteks utmärkelser; fyra biblioteks- och bibliotekariepriser och fyra litteraturpriser. Vinnarna utses av jurygrupper bestående av bibliotekarier, vilket gör priserna unika i Sverige.

Prisceremonin hölls i Svensk biblioteksförnings lokaler i Stockholm. Ceremonin leddes av Eva Fred och för musikunderhållningen stod Anna Järvinen och Fredrik Swahn.

Evenemanget livesändes och visades på föreningens sociala medier.

MOTTAGARE AV SVERIGES BIBLIOTEKS UTMÄRKELSER 2022

ANIARAPRISET

Hans Gunnarsson
för novellsamlingen
"Bormann i Bromma".

Aniarapriset instiftades 1974
och utdelas till en svenskspråkig
författare av skönlitteratur för vuxna.
Prissumman är 50 000 kronor.

Jury 2022

Camilla Carnmo,
Biblioteksutveckling Blekinge
Kronoberg, ordförande

Brita Lodén,
Linköpings stadsbibliotek

Patrik Schylström,
Stockholms stadsbibliotek

CARL VON LINNÉ-PLAKETTEN

Elaf Ali
för boken
"Vem har sagt något om kärlek?".

Carl von Linné-plaketten
instiftades 1998 och utdelas
till den eller de personer
som framställt föregående
års bästa fackbok för
barn eller ungdomar.
Prissumman är 25 000 kronor.

ELSA BESKOW-PLAKETTEN

Jonas Tjäder och Maja
Knochenhauer
för boken "Bokstavshusen".

Elsa Beskow-plaketten
instiftades 1958 och utdelas
till den konstnär som framställt
föregående års bästa svenska
bilderbok för barn eller
den bäst illustrerade
svenska barnboken.
Prissumman är 25 000 kronor.

PLAKETTPRISERNA

Jury 2022:

Catharina Sanjay Ohlsson,
Furulundsskolan Halmstad,
ordförande

Anne-Marie Körling,
lärare, författare, Sveriges
läsambassadör 2015-2017

Eva Wahlström,
universitetslektor Högskolan i Borås

Tony Melander,
Vadstena bibliotek

Fia Idegård,
Engelbrektskolan Stockholm

Joakim Pasma,
Alva kultur Umeå

NILS HOLGERSSON-PLAKETTEN

Annelie Drewsen
för boken "Prinsen av Porte
de la Chapelle".

Nils Holgersson-plaketten
instiftades 1950 och utdelas
till författaren av föregående
års bästa barn- eller
ungdomsbok.
Prissumman är 25 000 kronor.

BENGT HJELMQVISTS PRIS

Christine Åström, Josefine
Molinder, Gunborg (Kicki)
Samuelsson, Els-Marie Larsson
och Maria Björnsdotter,
folkbiblioteken i Ydre kommun.

Priset instiftades 1964 och
utdelas för framstående insatser
på folkbiblioteksområdet.
Prissumman är 25 000 kronor.

Jury 2022:

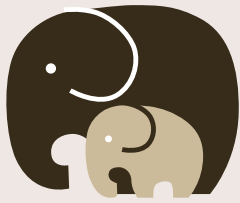
Karolina Persson,
Gislaved, ordförande

Thomas C Ericsson, Vimmerby

Therese Emilsson Persson,
Ronneby bibliotek

Liv Olofsson Lundström,
Trelleborg bibliotek

Anya Feltreuter, Mjölby bibliotek

BARNRÄTTSUTMÄRKELSEN ELEFANTEN

Athanasios Patsias,
enhetschef vid Biblioteken
i Malmö

Från och med år 2020 delar Svensk biblioteksforening ut Årets barnrättsutmärkelse Elefanten. Priset ska belöna en verksamhet eller en person som i en bibliotekskontext föredömligt har arbetat med att stärka barns rättigheter, i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

Priset instiftades 2019 efter att föreningen fått in en motion till årsmötet. Priset beslutas av en jury och består av ett diplom.

Jury 2022:

Ann Catrine Eriksson,
Kulturrådet, ordförande

Oliwer Karlsson,
Youth 2030 Movement

Karin Grönvall, riksbibliotekarie

Lena Lanéus,
Rinkeby bibliotek

Vendela Carlfgjord,
Rädda barnens ungdomsförbund

GRETA RENBORGS PRIS

Jeanette Malm och Elisabeth Skog,
bibliotekarier på Halmstads bibliotek.

Greta Renborgs pris instiftades 1986 och går till ett bibliotek som lyckats med en god marknadsföring, eller till enskild eller enskilda biblioteksanställda som utmärkt sig speciellt på området och som arbetar i Greta Renborgs anda. Prissumman är 25 000 kronor.

Jury 2022:

Anette Widenberg Helgesson,
Bollnäs kommun, ordförande

Thord Eriksson,
BBL

Susanne Lindström,
Komvux bibliotek Lund

Mia Dimblad,
Hässleholms kommun

Tommy Bildström,
Nordmalings bibliotek

COLLIJN-PRIS

Molly Zimmerman-Feeley
för uppsatsen "What's in the news?
A Critical Discourse Analysis of
Czech-Language News Stories About
Covid-19 Mis- and Disinformation".

Collijn-priset instiftades 1995 och går till den student som skrivit fjolårets bästa uppsats inom ämnet biblioteks- och informationsvetenskap. Uppsatserna skall vara av allmänt intresse för verksamheten vid landets forskningsbibliotek och/eller informationsförsörjningen till högre utbildning, forskning och utveckling. Prissumman är 25 000 kronor.

Jury 2022:

Lisa Olsson,
Stockholms universitetsbibliotek,
ordförande

Katarina Michnik,
Göteborgs universitetsbibliotek

Catta Torhell,
Linnéuniversitetets bibliotek

Kristoffer Holmqvist,
Lunds universitetsbibliotek

ÅRETS MOBILA BIBLIOTEK

Bokbussarna i Göteborg

Priset instiftades 1998 som Årets bokbuss och bytte 2017 namn till Årets mobila bibliotek. Priset går till ett mobilt bibliotek som på ett nyskapande sätt utvecklar verksamheten, samspelar med utvecklingen i samhället, har en väl förankrad verksamhet i kommunen/regionen och är inspiratör för kollegor. Vinnaren övertar ett vandringspris; en trämodell av den första svenska bokbussen.

Jury 2022:

Lena Lundberg Vesterlund,
Luleå, ordförande

Johan Söderberg,
bibliotekschef Piteå, representant för
föregående års vinnare

Birgitta Hellström,
biblioteksmuseet Borås

Jessica Pellegrini,
Stockholms stadsbibliotek
Leif Mårtensson, Umeå kommun

Större arrangemang föreningen deltagit i

Almedalen 2022

Almedalsveckan är världens största demokratiska mötesplats för samhällsfrågor. Svensk biblioteks förening var på plats för att samtala med beslutsfattare och opinionsbildare och för att omvärldsbevaka.

Under Almedalsveckan höll Svensk biblioteks förening i panelsamtalet "Utreda skolbibliotek och läromedel, nu då?". Panelsamtalet arrangerades tillsammans med Läromedelsförfattarna och Sveriges författarförbund. Därutöver samarbetade föreningen även med förlaget Egmont genom att dela ut bokmärken med läsfrämjande budskap. Utöver detta genomfördes ett antal enskilda samtal kring skolbibliotek och läsning med representanter från flera politiska ungdomsförbund.

Bokmässan 2022

Under Bokmässan 2022, som arrangerades den 22-25 september på Svenska Mässan i Göteborg, höll föreningen i ett välbesökt mingel samt ett seminarium under titeln "Bibliotek som samhällsbärare - i vardag och i kris".

Generalsekreterare Karin Linder och ordförande Helene Öberg deltog i flera seminarier och panelsamtal som arrangerades av andra aktörer. Även styrelseledamöterna Catarina Isberg och Daniel Forsman medverkade i seminarier under Bokmässan.

Årets skolbibliotek

Utmärkelsen Årets skolbibliotek 2022 tilldelades Sandsbro skola, Växjö. Priset delas ut av Nationella Skolbiblioteksgruppen (NSG), som är ett nätverk av svenska organisationer som samverkar på nationell nivå för att skolbiblioteken ska bemannas, stärkas och utvecklas.

I juryn för Årets skolbibliotek 2022 har följande ingått: Svante Tideman, Lärarnas Riksförbund, Lena Linnerborg, Sveriges Skolledarförbund, Elisabeth Ljungdahl, Lärarförbundet, Jenny Nilsson, Svensk biblioteks förening samt Elin Nord, DIK. Priset delades ut av Matz Nilsson, förbundsordförande för Sveriges Skolledarförbund, på Lärarscenen under Bokmässan i Göteborg.

NSG:s jury skriver i sin motivering att Årets skolbibliotek 2022 utmärks av "en skolledning som ger biblioteket legitimitet som en välplanerad del i skolans verksamhet. Skolbibliotekarien är en självklar och naturlig samarbetspartner för alla, från pedagoger till elevhälsa. Skolbiblioteket har en inbjudande och tillgänglig miljö. På Sandsbro skola har alla elever en värld av läsning och kunskap att upptäcka i sitt inspirerande bibliotek, med en kunnig bibliotekarie som guide."

Juryn för Årets skolbibliotek delade också ut ett hedersomnämmande till Nydalaskolan, Malmö.

Internationellt engagemang

IFLA

IFLA är en global, oberoende organisation som samlar informationsspecialister, bibliotek och deras användare. Svensk biblioteksförnings IFLA-medlemskap, och våra medlemmars engagemang, innebär att hela den svenska bibliotekssektorn tillsammans har en stor möjlighet till påverkan internationellt. Svensk biblioteksförning medverkade på IFLA:s årliga kongress, World Library and Information Congress, som i år hölls i Dublin, Irland. Genom föreningens stipendier kunde ett stort antal medlemmar delta på kongressen.

På IFLA:s årsmöte talade Svensk biblioteksförnings ordförande och generalsekreterare för föreningens inlämnade motion om att stärka IFLA genom en tydligt formulerad värdegrund, ökad transparens och en visseblåsarfunktion för IFLA:s kanslis personal. Motionen fick starkt stöd och antogs.

Föreningens generalsekreterare ingick i Europe Regional Division och deltog aktivt i regionens arbete.

EBLIDA

Svensk biblioteksförning är medlem i EBLIDA, en europeisk organisation som arbetar för bibliotek och biblioteksfrågor på EU-nivå med fokus på upphovsrätt och licensiering. EBLIDA stöttar sina medlemmar exempelvis genom att ta fram underlag för nationellt påverkansarbete i olika frågor.

LIBER

Svensk biblioteksförning är medlem i LIBER, en europeisk samarbetsorganisation för forskningsbibliotek och relaterade institutioner. Organisationen består av över 400 medlemmar och har som uppdrag att möjliggöra forskning i världsklass.

LIBER arbetar aktivt med påverkansarbete inom EU, framför allt i frågor som rör Open Access, öppna forskningsdata och upphovsrätt. Genom medlemskapet bidrar föreningen till att påverka EU-institutionerna och den europeiska rättsutvecklingen i dessa frågor.

Föreningen hade inga representanter närvarande vid årets konferens som ägde rum i Odense 6-8 juli, men följer noggrant händelser och webinarier från LIBER.

Nordiskt samarbete

Svensk biblioteks förening har ett tätt samarbete med övriga biblioteks föreningar i Norden. Representanter för föreningarna träffas normalt minst en gång per år för att utbyta idéer och erfarenheter, och presentera en nulägesrapport om sin förenings och sitt lands verksamhet. Under 2022 hölls flera digitala möten och ett möte på plats i Dublin för att byta erfarenheter och uppdatera varandra om situationen för biblioteken i respektive land.

EN RÄTTIGHET

Sakfrågor i fokus

Några av de frågor som föreningen särskilt fokuserat på i vårt opinionsbildande arbete under året är:

Forskarskola

Svensk biblioteksforening tog under 2020 initiativ till möten med de lärosäten som bedriver forskning inom biblioteks- och informationsvetenskap för att driva på frågan om en nationell forskarskola i ämnet. Bakgrunden är det behov som finns av att stärka forskningen och som bland annat påtalats i förslaget till nationell biblioteksstrategi. Föreningens initiativ togs emot positivt och ett arbete med att förbereda en ansökan om medel kunde inledas, ett arbete som också stöttades ekonomiskt av föreningen. I december 2022 beviljade Vetenskapsrådet medel till en forskarskola med 11 doktorander som startar under 2023.

Skolbibliotek

Under 2022 fortsatte föreningen att på många sätt driva opinion för bemannade skolbibliotek. Ett stort antal debattartiklar publicerades, flera möten med beslutsfattare hölls samt ett välbesökt seminarium under Almedalsveckan genomfördes innan valet i september. Även efter valet kontaktades beslutsfattare som kom att ingå i regeringen för att få med skolbibliotek i regeringsöverenskommelsen. Under senare delen av hösten genomfördes också möten med företrädare för utbildningsdepartementet för att utröna hur den nya regeringen kommer att arbeta vidare med frågan.

Armlängds avstånd

Principen om armlängds avstånd inom kulturen är en viktig fråga som föreningen upprepade gånger försvarat på senare år. Under hösten förekom flera exempel på att denna princip inte följs, vilket bland annat lett till hot och hat mot bibliotek och bibliotekarier. Som svar på detta skrev föreningens generalsekreterare Karin Linder bland annat ett öppet brev till Sverigedemokraternas partisekreterare och påminde om att de formuleringar om armlängds avstånd som formulerats i Tidöavtalet och regeringsförklaringen måste upprätthållas på alla beslutsnivåer.

Tillträdesförbud på bibliotek

I slutet av 2021 presenterade regeringen ett lagförslag som gör det möjligt att utfärda tillträdesförbud vid återkommande ordningsstörningar på landets bibliotek. Lagen trädde i kraft den 1 juli 2022. Svensk biblioteksforening har varit kritisk till denna åtgärd eftersom det ytterst kan bli ett hot mot allas rätt att ta del av biblioteksverksamhet. Hittills har endast ett fåtal tillträdesförbud utfärdats.

Remissvar och yttranden

Under 2022 svarade föreningen på en remiss.

Från kris till kraft - Återstart för kulturen (2021:77).

Remissvaret finns i sin helhet på föreningens webbplats:
www.biblioteksforeningen.se

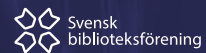

KUNSKAP FÖR EN NY TID

Om digitalisering av det tryckta kulturarvet
på universitetsbiblioteken i Sverige

Internationellt arbete inom Svensk biblioteksforening

Rapporter och undersökningar

Under 2022 gav föreningen ut följande rapporter:

Kunskap för en ny tid

Med rapporten "Kunskap för en ny tid - om digitalisering av kulturarvet på universitetsbiblioteken i Sverige", skriven av Eric Sjöström på uppdrag av Svensk biblioteksforening, vill föreningen bidra till ökad kunskap, bredare diskussion och i förlängningen tydligare politisk handling inom området digitalisering av kulturarvet.

Internationellt arbete inom Svensk biblioteksforening

2022 uppdaterades rapporten "Internationellt arbete inom Svensk biblioteksforening". Rapporten beskriver föreningens internationella arbete med fokus på att främja långsiktighet och skapandet av hållbara strukturer för biblioteksutveckling.

Dessa rapporter, samt även tidigare utgivna, finns att läsa på föreningens webbplats.

Läslov?

Gå till biblioteket!

 Svensk
biblioteksförning

LÄS **LOV**
Årets roligaste vecka!

Samarbeten

Nationella skolbiblioteksgruppen

Även under 2022 har Svensk biblioteksförning fortsatt sin sammanfattande roll i Nationella Skolbiblioteksgruppen, NSG. NSG är ett nätverk av svenska organisationer som samverkar på nationell nivå för att skolbiblioteken ska bemannas, stärkas och utvecklas. Gruppen är en nationell resurs för kunskapsutbyte i skolbiblioteksfrågor. NSG har under året arbetat för att förslagen i utredningen "Skolbibliotek för bildning och utbildning" förverkligas. Det har gjorts genom möten med politiker och debattartiklar.

Läslov

Många bibliotek runt om i landet satsar stort på läslovet, som hålls vecka 44 varje år. Syftet med läslovet är att främja läsandet och kreativiteten är stor bland biblioteken. Läslov är ett brett läsfrämjande samarbete genom Läsrörelsen med elevorganisationer, bokförlag, bibliotek, bokhandel, idrottsföreningar, fackliga organisationer, kulturinstitutioner och företag i ett stort växande nätverk. Till Läslovet hör ett nätverk där föreningen deltar aktivt. Föreningens roll är framför allt att sprida information om Läslovet till medlemmar och ge ett biblioteksperspektiv på föreslagna teman och aktiviteter. Inför Läslovet bidrog föreningen med bland annat visuellt material.

Dyslexiveckan 2022

Dyslexiveckan 2022 ägde rum 3-9 oktober och årets tema var "Allas rätt till läsning". Föreningen ingår i en arbetsgrupp tillsammans med Dyslexirörelsens organisationer. Gruppen tog bland annat fram informationsmaterial. Föreningen deltog också vid prisutdelningen av Dyslexipriset på Prins Eugens Waldemarsudde.

MIK Sverige

Under 2020 etablerade Statens medieråd det nationella aktörsnätverket MIK Sverige. Syftet med nätverket är att genom samverkan mellan aktörer utveckla kunskap och effektivisera arbetet inom området och därigenom stärka medie- och informationskunnigheten hos alla i Sverige. Svensk biblioteksförning är en av nätverkets medlemmar, jämte ett tjugotal andra intresseorganisationer och myndigheter.

Föreningen deltog på tre digitala MIK-träffar under 2022. Ansvarig utredare och generalsekreteraren deltog i den nationella konferens som Göteborgs universitet och Västra Götalandsregionen anordnade om MIK för ett demokratiskt medborgarskap 26-27 oktober. Inga samarrangemang inom nätverket anordnades under 2022 på grund av resursbrist hos samtliga medlemmar.

Svensk
biblioteksforening

biblioteksforeningen.se